

ODBORNÝ ČASOPIS PRO ELEKTRÁRENSTVÍ, TEPLÁRENSTVÍ A UŽITÍ ENERGIE

se
svaz energetiky
české republiky

4 | 2026 | ROČNÍK 76

ENERGETIKA

ROZHOVOR
S PŘEDSEDOU
PŘEDSTAVENSTVA OTE

**Michalem
Puchelem**

Hlavní téma:
TRH S ENERGIEMI

Kam pokročilo
Česko v SMR?

Pozice kogenerace
v hybridní energetice

„Vloni jsme zorganizovali obchody s elektřinou za 100 miliard korun,“

říká předseda představenstva OTE **Michal Puchel**

Už podruhé se časopis ENERGETIKA věnuje letošnímu výročí 25 let od založení významného hráče v sektoru energetiky. Po ohlédnutí za vývojem Energetického regulačního úřadu je na řadě také OTE, operátor trhu, který vznikl v dubnu 2001. Rozhovor s předsedou představenstva Michalem Puchelem se však věnuje především současné roli OTE a tomu, jak reaguje na moderní trendy v energetice.

Podobně jako ERÚ jste prošli za těch 25 let expanzí činností a aktivit, vyvolanou proměnou energetiky.

Jak velká byla a kam se OTE za 25 let posunulo?

Liberalizace trhů vyžadovala na počátku 21. století vznik nezávislého hráče, který by pro všechny účastníky trhu zajistil transparentní pravidla hry. Na počátku tedy bylo třeba vybudovat důvěru v to, že OTE jako stěžejní článek energetického trhu bude vůbec fungovat. Začínali jsme v elektroenergetice a postupně jsme nabrali další aktivity v plynárenství, činnosti pro stát v oblasti emisních povolenek a záruk původu a dalších environmentálních produktů. Během let se mnohokrát znásobil počet transakcí, které musíme zprocesovat, a zvýšil se zájem účastníků.

Těžko by si někdo před 25 lety představil, co všechno budeme dělat. Začínali jsme v jednotkách zaměstnanců, teď jich máme okolo stovky. Stále si přitom myslím, že to děláme velmi efektivně. Ve skutečnosti jsme spíš IT firma. Museli jsme vybudovat robustní systémy, které zvládají v každé hodině a každé minutě množství transakcí.

Takže v OTE pracují spíše IT specialisté než energetici?

Řekl bych, že jde o kolegy a kolegyně, kteří zvládají obojí, nejde systémy tvořit separátně bez znalosti obou oborů. Je samozřejmě těžké takové lidi získat a není jich na trhu dostatek, většinu si proto vychováváme sami. Pokud má někdo o tuto práci zájem, rok, někdy i dva, trvá, než do problematiky pronikne. Hledáme proto spíš lidi, kteří mají chuť se něco nového naučit. Naštěstí většina z nich je tu nakonec natolik spokojená, že se investované měsíce vyplácejí, protože zůstávají. Máme zaměstnance, kteří jsou s OTE spojeni patnáct let i více.

Mluvíme o obrovském množství dat i peněz. Otázka kyberbezpečnosti takto složitých IT systémů pro vás asi musí být klíčová?

Je zásadní. Intenzivně pracujeme na zajištění kybernetické bezpečnosti. Věnujeme se minimalizaci rizika narušení systémů a kyberbezpečnost pro nás není podpůrná agenda. Je součástí samotné provozní spolehlivosti trhu –

Ing. Michal Puchel

Je absolventem Vysoké školy ekonomické v Praze, E.ON Academy Energy Series a Prince Foundation 5th Edition. Energetice se věnuje celý profesní život. Mimo jiné pracoval jako analytik společnosti Accenture, ředitel firmy Euroenergy, vedoucí úseku strategie a regulace Západoslovenské energetiky a také jako vedoucí odboru zajišťování přenosových a systémových služeb ve společnosti ČEPS. Od roku 2021 je předsedou představenstva OTE, a. s. Je také členem představenstva asociace evropských operátorů trhu EUROPEX.

od dostupnosti systémů přes ochranu dat až po schopnost zvládat incidenty. Velký důraz věnujeme také posuzování našich dodavatelských řetězců z pohledu minimalizace kybernetických rizik. Význam OTE je potvrzen i tím, že naše činnost organizátora trhu je považována za součást kritické infrastruktury v rámci nové legislativy NIS2.

Jak velkým zlomem bylo zahájení přeshraničního obchodování?

Zcela zásadním. Postupně jsme se v roce 2009 propojili směrem na východ, se Slovenskem, a následně Maďarskem a Rumunskem, ale klíčovější bylo v roce 2019 v rámci vnitrodenního trhu propojení s likvidnějšími západními trhy, zejména s Německem, následované v roce 2021 propojením v rámci denního trhu. Propojení našeho trhu s ostatními evropskými otevřelo obchodníkům i výrobcům možnost uplatnit se na obrovském trhu, dosahovat lepších cen, vyšší likvidity i efektivnějšího využití přeshraničních kapacit, a též integraci obnovitelných zdrojů. To představovalo zlom, kdy se množství obchodních transakcí přes OTE znásobilo.

Téměř každý rok přitom padají rekordy v objemech zorganizovaných obchodů...

Vloni jsme zobchodovali historicky nejvyšší množství elektřiny, téměř 39 TWh elektřiny v hodnotě blížící se 100 miliardám korun. Pokud to porovnáme se spotřebou České republiky, je to už více než polovina. Zdálo se nám, že už

to nemůže růst, ale v letošním roce máme za prvních šest měsíců zobchodováno přes 21 TWh v sumě 53 miliard korun, tedy zřejmě letos dosáhneme dalšího rekordu.

Proč se obchodníci obracejí na vás? Co tvoří hlavní výhodu obchodování prostřednictvím OTE?

První výhodou je, že jsme poslední instancí, která organizuje trhy těsně před reálnou dodávkou. Jak se evropská energetika proměňuje a větší podíl získávají OZE, mohou díky nám obchodníci lépe reagovat na nastalou situaci, ať už je elektřina někde výrazně levnější a vyplatí se ji dovézt, nebo se naopak otevře prostor pro zdroje v ČR vyvážet do zahraničí. Druhou výhodou je, že hrajeme roli centrální protistrany, takže se účastníci trhu na straně prodeje nemusí bát rizik spojených s neuhrazením dodávky. Uvědomme si přitom, že jde o miliardy korun, které se naším prostřednictvím přesouvají. I v období energetických krizí přitom proběhly všechny obchody hladce.

Zastavme se ještě u jedné zásadní změny, kterou bylo zavedení 15minutového obchodního intervalu. Jak moc je tento trh pro obchodníky zajímavý?

Zájem o obchodování díky zavedení 15minutové periody opět prudce stoupl a jistě i to přispělo k loňským rekordním obchodům. Patnáctiminutové produkty jsou praktickou odpovědí na to, že výroba a spotřeba se dnes mění rychleji než v minulosti. V roce 2024 jsme začínali s 15minutovými produkty na vnitrodenním obchodování a vloni

jsme tyto produkty nabídli i na denním trhu. Velmi rychle se zájem obchodníků přesunul z hodinových produktů do čtvrt hodinových, které teď dominují na obou trzích. Dokonce i produkty, u nichž jsme neočekávali, že budou tak atraktivní, a implementovali jsme je, protože se používají v některých jiných evropských zemích, jako jsou například aukce, se staly hojně využívanými. Počty obchodů i objem transakcí díky tomu výrazně rostou. Jsou hodiny, kdy zpracujeme statisíce transakcí, které musíme přijmout, rozhodnout, vypořádat a informovat obchodníky o výsledcích. Vnitrodenní trh přitom roste aktuálně nejrychleji.

Novým trendem je vysoký výskyt záporných cen i jejich maximální hodnoty. Co to dělá s trhem a jak na to OTE reaguje?

Musíme se tomu samozřejmě věnovat a sledovat vývoj. Je potřeba zdůraznit, že záporné nebo velmi nízké ceny nejsou chybou trhu; jsou cenovým signálem, že v daném okamžiku nabídka významně převyšuje poptávku. Nejsou ani nic překvapivého, výkyvy v cenách během dne i roku jsme dlouhodobě očekávali. Situace v energetice se mění, proměnil se energetický mix a dominují zdroje závislé na počasí, je v provozu méně zdrojů, které mohou zaregovat na výkyvy počasí, navíc s relativně vysokými fixními, ale i variabilními náklady, díky čemuž vznikají velké extrémy; přes den hluboce záporné ceny a nedávno jsme viděli rekordní večerní špičky. Z našeho pohledu je to vlastně pozitivní zpráva, protože čím je větší volatilita, tím se zvyšuje zájem obchodovat. Zároveň záporné ceny a obecně velké cenové spready motivují vznik nových projektů v akumulaci a řízení spotřeby, DSR, které v síti potřebujeme.

Budou se podle vašeho názoru tyto prudké křivky výkyvů zase po masivnějším nástupu bateriových úložišť vyhlazovat?

Křivky se vyhladí, až nastoupí nové technologie, jako je řízení strany spotřeby nebo akumulace, které dokážou přebytečnou energii odebrat ze sítě. Druhý aspekt, který se projeví na poklesu záporných cen, je ukončení starších evropských podpor fotovoltaik, kde garantovaná cena nenuť výrobcu omezovat výrobu v době záporných cen.

V Česku je poměrně rozšířené tvrzení, že máme energii dražší než naši sousedé. Co vyplývá z vašich statistik?

Je potřeba rozlišovat, o jakých cenách se bavíme. My sledujeme velkoobchodní ceny a cenu odchylky a tam lze dlouhodobě pozorovat korelaci mezi vývojem v České republice a v okolních státech. Kdybychom měli k dispozici neomezené přenosové kapacity, měli bychom úplně stejné ceny jako v Německu nebo jiných referenčních trzích, na které se v médiích často odkazuje.

Potřebujeme tedy posílit přeshraniční propojení?

Určitě je potřeba maximálně využít dostupné kapacity a posilovat je, protože v tom okamžiku jsme schopni do-

sáhnout absolutní korelace s jinými trhy. Bude-li někde přebytek elektřiny, budeme moci maximálně těžit z její nízké ceny, ale i naopak, bude-li v zahraničí nedostatek, naši výrobci budou schopni exportovat maximum své výrobní kapacity do dražšího trhu.

Jak dobrá je spolupráce operátorů trhu v rámci Evropy, která je pro obchodování napříč kontinentem zásadní?

Na provozní úrovni je určitě velmi dobrá. Po mnoho měsíců nebyly zaznamenány žádné provozní incidenty, takže spolupráce funguje. OTE, ač malá firma, získal takový respekt v mezinárodním prostředí, že naši lidé působí v mnoha řídicích funkcích v rámci evropské spolupráce. V oblasti obchodní je to složitější. Každý členský stát si zvolil vlastní cestu, jak organizovat trhy. Česká republika šla cestou jednoho centrálního organizátora trhu, který zajišťuje i další činnosti pro účastníky trhu a stát. Jiné státy naopak zvolily odlišný přístup a působí tam více burz. Na evropské úrovni se vedou diskuse, kam by se mohlo organizované obchodování dále ubírat.

Od roku 2009 je OTE místem, které organizuje obchod se zárukami původu obnovitelné energie. O jaké je největší zájem a jaký je poměr nabídky a poptávky v ČR?

V rámci záruk původu byl rok 2025 poměrně turbulentní a vydali jsme záruky zhruba na 13 TWh obnovitelné nebo nízkoemisní elektřiny. Dominují nízkoemisní záruky původu na elektřinu z jaderných zdrojů, které se ve velkém množství vyvážejí do zahraničí. Na druhou stranu pro české spotřebitele zajišťujeme dovoz poměrně velkého objemu záruk z obnovitelných zdrojů. Přímě v České republice pak byla zárukami původu pokryta výroba téměř 9 TWh. Zájem stále roste.

Komplikovanější situace je u plynu, respektive biometanu, kde bylo obchodování s jeho původem označováno za jeden z problémů a brzd trhu...

Hlavním důvodem, proč je na trhu nedostatek biometanu, je fakt, že je citelně dražší než zemní plyn, takže je důležité nastavit vhodné podpůrné mechanismy. Ostatně podpora na stavbu nových nebo přestavbu stávajících bioplynových stanic již byla MPO vypsána. Záruky původu jsou jen jedním ze střípků, které podporují rozvoj biometanu. V minulosti byl vývoj v oblasti certifikace biometanu poměrně neharmonizovaný a zaznamenali jsme i situace, kdy došlo k duplicitnímu započítávání, protože se využívaly v rámci Evropy různé certifikační mechanismy. Záruky původu jsou právě tím cílovým řešením, které by tomu mělo zabránit, a v tomto bodě se shodujeme se státem, že jsou tím správným nástrojem. Jsou již k dispozici, ale zatím není v ČR dostatek zdrojů schopných zelený nebo vysoce pokročilý biometan vyrábět, nicméně naše systémy jsou na to připraveny. Ve většině se tedy zatím dováží a my se snažíme společně se státem eliminovat riziko dvojího započítávání.

V červenci měly proběhnout první aukce záruk původu, ale byly odloženy. Proč? A kdy budou vyhlášeny?

Jako OTE jsme velmi dobře připraveni a poslední věc, na kterou čekáme, je prováděcí vyhláška, bez níž nelze aukce spustit. Věřím, že v době, kdy tento rozhovor budou čtenáři číst (*uskutečnil se začátkem července – pozn. red.*), již budeme moci informovat účastníky trhu o termínu spuštění první aukce. Mezitím jsme dokončili potřebné systémy, uspořádali webináře pro účastníky a máme již podepsánu řadu smluv s budoucími účastníky, včetně velkých hráčů na trhu, a aktuálně jim nabízíme možnost otestovat si systém obchodování.

Totéž platí pro avizovaný kreditový systém pro plnění využití OZE v dopravě?

Ano, důvod je stejný. Předpokládáme, že aktérů, kteří budou systém využívat – zejména se jedná o dodavatele paliv, nebude tolik jako u aukcí záruk původu, ale i v této oblasti máme již vše připravené a finalizujeme první smlouvy.

Jaké změny přicházejí v oblasti agregace, akumulace a technické flexibility a jak jste se na ně chystali?

Lex OZE III z roku 2025, který přináší novou energetiku a pravidla pro ukládání energie, flexibilitu sítí a agregaci, se nás významně dotýká. OTE se na tyto změny dlouhodobě připravoval úpravami centrálního systému, včetně přípravy propojení na ostatní dotčené subjekty. V praxi šlo o vytvoření nových datových procesů pro registraci a změny agregátorů a nové procesy umožňující vstup agregátorů a poskytovatelů flexibility na trh. Aktuálně probíhá finální testování a nabízíme ho i účastníkům, přípravy jsou v podstatě u konce a v nejbližších týdnech vše spouštíme.

Na nové trendy energetiky, jako jsou výše uvedená akumulace či technická flexibilita, se ale stejně tak jako vy připravuje i Elektroenergetické datové centrum. Jak je vzájemně propojeno OTE a EDC? Neduplikují se vaše činnosti?

Z laického pohledu může takové zdání existovat, ale ve skutečnosti se naopak doplňujeme. OTE kromě jiného zajišťuje zúčtování odchylek, finanční vypořádání, krátkodobé trhy, zpracování dat trhu s elektřinou a plynem, změny dodavatele, podporované zdroje a záruky původu. EDC naopak vzniklo jako datové centrum pro sběr, standardizaci a sdílení dat v nové energetice, zejména v souvislosti se sdílením elektřiny, agregací a flexibilitou. OTE a EDC mají tedy odlišné odpovědnosti, ale jejich rozhraní a datová výměna jsou a budou pro fungování flexibility klíčové. Probíhá tedy mezi námi velice úzká kooperace. Intenzivní datová výměna probíhá již při stávajících funkcích a od srpna a září, kdy startuje poskytování technické flexibility, agregace a akumulace, se ještě výrazně posílí.

Na jaké další služby a budoucnost energetiky se připravujete?

Vedle věcí, o nichž jsme mluvili, jako jsou aukce, kreditový systém nebo umožnění nové energetiky, se nyní intenzivně věnujeme přípravě nových produktů na krátkodobých trzích, které budou zohledňovat specifické potřeby akumulace a řízení strany spotřeby a umožní novým hráčům zapojit se do našich trhů. V této oblasti je nutná celoevropská koordinace. Očekáváme, že produkty otevřeme v řádu měsíců.

Dalším aspektům rozvoje krátkodobých trhů se věnuje také článek Ondřeje Máci na str. 14.

Kateřina Táborská